

Bölüm 8

Enfeksiyon Kontrolü Ve Uygulamaları

Özlem KERSU¹

Giriş

Teknoloji ve bilimin ilerlemesine paralel olarak sağlık alanında da ilerlemeler hız kesmeden devam etmektedir. Bu bağlamda hem ülkemizde hem de dünyada sağlık hizmeti sunumunun evde yapılabilmesine olanak sağlayan adımlar atılmaya başlanmıştır. Dünyaya baktığımızda gelişmiş olan ülkelerin evde bakım hizmet sunumunda epey yol kat ettiği görülmektedir. Ülkemizde de 2005 yılında yürürlüğe giren “Evde bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik” ile evde bakım hizmetlerine yasal ve kapsamlı olarak giriş yapılmıştır (1, 2).

Evde bakım hizmeti sunumu ile hastaların sağlık düzeyini iyileştirmeye yönelik uygulamalar ev ortamında özerklikleri korunarak verilebilmesine olanak sağlamaktadır. Ancak ev ortamında tıbbi cihazların kullanımı ve kompleks sağlık problemlerine yönelik yapılan uygulamalar evde bakım hastalarını enfeksiyon riski ile karşı karşıya bırakmaktadır. Literatür incelendiğinde evde bakım hizmeti alan hastaların yaklaşık %17’sinin başlıca solunum, yara, idrar yolu ve intravenöz katater ilişkili enfeksiyonlar nedeniyle hastaneye yatış ya-

¹ Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık, Uygulama ve Araştırma Hastanesi, ozlem_8420@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Doğusan AR. Türkiye’de evde sağlık hizmetleri ile ilgili mevzuat ve gelişimi. *Ankara Medical Journal*, 2019; 3(19): 684-693. doi: 10.17098/amj.624563
2. T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete. 10.03.2005 Tarih ve 25751 Sayılı Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik. (14.09.2021 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/03/20050310-5.htm> adresinden ulaşılmıştır).
3. Pogorzelska-Maziarz M, Chastain AM, Mangal S, et al. Home health staff perspectives on infection prevention and control: Implications for coronavirus disease 2019, *JAMDA*, 2020; 21 (2020) 1782-1790. doi:10.1016/j.jamda.2020.10.026
4. Tekin Ç. Evde Hasta Bakım Hizmetleri Alanındaki Gelişmeler. *F.Ü.Sağ.Bil.Tıp. Derg.* 2018; 32 (2): 115 – 117.
5. Shang J, Larson E, Liu J, Stone P. Infection in home health care: results from national Outcome and Assessment Information Set Data. *Am J Infect Control*, 2015; 43:454–459.
6. Shang J, Wang J, Adams V, et al. Risk factors for infection in home health care: Analysis of national outcome and assessment information set data. *Research in Nursing & Health*, 2020; 43(4):373-386. doi: 10.1002/nur.22053
7. Harrison JM, Dick AW, Stone PW, et al. Infection trends in home health care, 2013–2018. *Infection Control and Hospital Epidemiology*, 2021; (2021):1-3. doi: 10.1017/ice.2021.248
8. Russell D, Dowding DW, McDonald MV, et al., Factors for compliance with infection control practices in home healthcare: findings from a survey of nurses’ knowledge and attitudes toward infection control. *Am J Infect Control*, 2018; 46(11): 1211–1217. doi:10.1016/j.ajic.2018.05.005
9. Aygin D. Enflamasyon, İmmün Yanıt ve İyileşme. Eti Aslan F, Olgun N (ed.) *Fizyopatoloji* içinde. Ankara: Akademisyen Kitabevi; 2017. p.53-81.
10. Erdil F, Özhan Elbaş N. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. (4. Baskı).Ankara: Aydoğdu Ofset; 2001
11. Elidokuz H, Aksakoğlu G. Enfeksiyon hastalıklarına epidemiyolojik bakış. *Sted*, 2002; 11(4): 291- 294.
12. Çakır N. Enfeksiyon Hastalıklarında Temel Yaklaşımlar. Kurt H, Gündeş S, Geyik MF (ed.) *Enfeksiyon Hastalıkları* içinde. İstanbul: Nobel tıp Kitabevleri; 2013. p.14-17.
13. Dolgun E. Enfeksiyonun Önlenmesi ve Kontrolü. Yavuz Van Giersbergen M, Kaymakçı Ş (ed.) *Ameliyathane Hemşireliği* içinde. İzmir: Meta Basım Matbaacılık; 2015. p.407-415.
14. Denton A, Hallam C. Principles of asepsis 1: The rationale for using aseptic technique *Nursing Times [online]*, 2020;116(5): 38-40.
15. Eryılmaz M, Akın A. Dezenfeksiyon ve antisepsi. *Ankara Ecz. Fak. Derg.* 2008; 37 (4): 311 – 331.
16. Günaydın M, Gürler B. Hastane enfeksiyonlarının kontrolünde dezenfeksiyon, antisepsi ve sterilizasyon “DAS” uygulamaları. *ANKEM Derg.* 2008;22(4): 221-231.
17. Hoang Thi PN, Muhammad Usman Ghori and Barbara R Topical Antiseptic Formulations for Skin and Soft Tissue Infections.. Conway Pharmaceuticals 2021, 13, 558. doi: 10.3390/pharmaceutics13040558

18. Mahmood Aljamali N, Mahmood Jawad A, , Alabbasy AJ, et al. A Literature Review on Types of Contamination (Biological, Chemical, Medical). *International Journal of Green Chemistry [IJGC]*; 2019 5(1): 7-14.
19. National Health and Medical Research Council. Australian guidelines for the prevention and control of infection in healthcare. [Online] <https://www.nhmrc.gov.au/sites/default/files/documents/infection-control-guidelines-feb2020.pdf> [Accessed: 30th October 2021].
20. Kurutkan MN. Kanita Dayali Uygulamalar Bağlamında Bir Hasta Güvenliği Uygulaması: Care Bundles (Temel Önlem Paketi). *Sağlık Akademisyenleri Dergisi* 2014; 1(2):83-88.
21. Department of Health and Health Protection Agency. Prevention and control of infection in care homes - an information resource. [Online]. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/214929/Care-home-resource-18-February-2013.pdf [Accessed: 02th November 2021].
22. Community Infection Prevention and Control Harrogate and District NHS Foundation Trust. Aseptic technique. [Online] <https://www.infectionpreventioncontrol.co.uk/content/uploads/2018/12/GP-01-Aseptic-technique-December-2017-Version-1.00.pdf> [Accessed: 14th October 2021].
23. Solent NHS Trust. Policy for aseptic technique and aseptic non touch technique. [Online]. <https://www.solent.nhs.uk/media/3150/ipc10-policy-for-aseptic-technique-and-aseptic-non-touch-technique-v6.pdf> [Accessed: 01 November 2021].
24. CDC. Standard precautions for all patient care. [Online]. <https://www.cdc.gov/infectioncontrol/basics/standard-precautions.html> [Accessed: 10th September 2021].
25. Kitazawa A. Infection prevention and control at home. *JMAJ*, 2015;58(1-2): 27-30.
26. Australian Commission on Safety and Quality in Health Care. Infection prevention and control workbook. [Online]. https://www.safetyandquality.gov.au/sites/default/files/2019-09/infection_prevention_and_control_workbook_final_version_sept_2019.pdf [Accessed: 10 September 2021].
27. Öz Y, Kaşifoğlu N, Öztürk TN, Karadeniz B, Özdemir Aİ, Palazoğlu B, Karal FB, Sheriff MV. El yıkama alışkanlıklarının eldeki aerob mikroorganizma yükü ile ilişkisi. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, 2021; 78(3): 255 – 264
28. Bilici S, Irmak H, Buzgan T. Sağlık personeline yönelik el yıkama ve el dezenfeksiyonu rehberi. [Online]. 26.10.2021 tarihinde <https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/saglikli-beslenme-hareketli-hayat-db/Yeterli-ve-Dengeli-Beslenme/Besin-Guvenligi-ve-Hijyen/Saglik-Personeline-Yonelik-El-Yikama-ve-El-Dezenfeksiyonu-Rehberi.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
29. Sarfraz A, Bhattacharyya S, Alam Ansari MA, et al. Study of bacterial flora of hands of health care givers in a Tertiary Care Hospital in Eastern India. *Journal of Evolution of Medical and Dental Sciences*, 2015; 4(27): 4644-4648. doi: 10.14260/jemds/2015/672
30. World Health Organization. WHO guidelines on hand hygiene in health care first global patient safety challenge clean care is safer care. [Online]. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44102/9789241597906_eng.pdf [Accessed: 28 September 2021].

31. T.C. Sağlık Bakanlığı. El Hijyeni. [Online]. 25.10.2021 tarihinde https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/Bulasici-hastaliklar/db/haberler/El_Hijyeni/EL_HIJYENI___turuncu_.pdf adresinden ulaşılmıştır.
32. Lee Y, Salahuddin M, Gibson-Young L, et al. Assessing personal protective equipment needs for healthcare workers. *Health Sci. Rep.* 2021; 4:e370. doi:10.1002/hsr2.370.
33. CDC. Sequence for putting on personal protective equipment. [Online]. <https://www.cdc.gov/hai/pdfs/ppe/ppe-sequence.pdf> [Accessed: 30th November 2021].
34. CDC. Personal protective equipment (PPE): Coaching and training frontline health care professionals. [Online]. <https://www.cdc.gov/infectioncontrol/pdf/strive/PPE103-508.pdf>. [Accessed: 30th November 2021].
35. T.C. Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü. Covid-19 kişisel koruyucu ekipman giyme ve çıkarma talimatı. [Online]. (30.10.2021 tarihinde <https://khgmstokyonetimdb.saglik.gov.tr/Eklenti/36977/0/covid-19-kisisel-koruyucu-ekipman-giyme-ve-cikarma-talimatipdf.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
36. Sarmasoğlu Ş, Tarakçıoğlu Çelik GH, Korkmaz F. İnceleme: COVID-19 Hastalığından Korunmaya Yönelik Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımı. *HUHEMFAD-JOHUFON*, 2020; 7(Özel Sayı): 47-65.